

Eskilstuna kommun
info@eskilstuna.se

2023-11-08

1 (18)

Dnr SI 2023:5522

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Gillberga
skola i Eskilstuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Gillberga skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Gillberga skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och utifrån identifierade behov utveckla arbetet med jämställdhet på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla ett ledarskap som ger alla elever ett aktivt lärarstöd.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **10 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5522) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Gillberga skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar skolenhetens resultat och undervisningens genomförande. Utifrån analyser av resultaten beslutar rektorn om utvecklingsinsatser som planeras, genomförs och följs upp. Rektorn leder och organiserar även det pedagogiska arbetet på skolan men ett systematiskt arbete med fokus på jämställdhet behöver utvecklas vidare på skolan.

Uppföljning och analys

Rektorn följer systematiskt upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, lärarna samt av insänd dokumentation framgår att det sker en uppföljning och analys av såväl enskilda elevers som elevgruppers resultat i alla ämnen och årskurser samt att rektorn gör olika jämförelser. I till exempel inkommen dokumentation och av intervjun med rektorn och biträdande rektorn framgår att uppföljningen och analysen omfattar bedömningar i årskurserna 1-5, resultat av nationella ämnesprov och betyg i årskurs 6. Därefter görs jämförelser mellan bedömningar i årskurs 5 och betygen i årskurs 6, mellan resultaten på nationella ämnesprov och betygen i årskurs 6 samt mellan flickors och pojkars resultat. Därutöver följs elevernas frånvaro upp och analyseras i förhållande till kunskapsresultaten. Elevernas kunskapsutveckling följs också kontinuerligt upp på både individ- och klassnivå på skolenhetens klasskonferenser. Av uppföljningen och analysen framkommer att det finns avvikelser mellan nationella ämnesprov och betygen i årskurs 6 samt att det finns skillnader mellan bedömningarna i årskurs 5 och betygen i årskurs 6. Exempelvis är resultaten på nationella ämnesprov lägre än betygen i årskurs 6. Därutöver har skolenheten generellt låga resultat i läsförståelse. Dessa resultat följs därefter upp och diskuteras på skolenhetens arbetsplatsträff vid höstterminens start. En slutsats som dragits utifrån diskussionerna är att hög frånvaro

bland lärarna och att få lärare var involverade i bedömning av elevernas kunskaper påverkat avvikelserna.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande och kvalitet. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att rektorn följer upp undervisningens genomförande och kvalitet utifrån elevenkäter, kontinuerliga dialoger med arbetslagsledarna samt genom lektionsobservationer med efterföljande återkoppling till berörd lärare. Rektorn följer också upp undervisningen via elevrådet. Av uppföljningen framkommer exempelvis att det finns ett behov av att utveckla en gemensam lektionsstruktur och att utveckla arbetet med bedömning och betygssättning. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn samt representanter för elevhälsan att rektorn följer upp och analyserar hur väl värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Uppföljningen genomförs via lektionsobservationer och genom att värdegrundsfrågor tas upp i skolenhetens elevråd. Av uppföljningen framkommer att värdegrundsarbetet i högre grad behöver integreras i undervisningen.

Utifrån uppföljning och analys av skolenhetens samlade resultat fattar rektorn beslut om utvecklingsinsatser samt fördelar resurser. Av granskningen framgår att rektorn har identifierat tre utvecklingsområden kopplat till uppföljningen och analysen. De tre utvecklingsområdena är lektionsstruktur, bedömning och betygssättning samt trygghet och studiero. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna samt av lektionsobservationer framgår att det pågår och planeras för utvecklingsinsatser utifrån de tre utvecklingsområdena. Exempelvis pågår implementering av en gemensam lektionsstruktur och gemensamma ordningsregler samt att en ny mötesstruktur kommer att ge möjligheter till gemensam bedömning och tolkning av betygskriterier. I mötesstrukturen har förstelärarna exempelvis i uppdrag att tillsammans med rektorn följa upp hur utvecklingsinsatserna kring lektionsstruktur och bedömning och betygssättning fortgår. Kopplat till värdegrundsarbetet reviderades skolenhetens Plan mot kränkande behandling under vårterminen 2023 samt att det numera finns schemalagd mentorstid där värdegrundsfrågor ska tas upp med eleverna. Vidare har rektorn vid terminsstarten hösten 2023 ägnat en arbetsplatsträff åt fördjupade diskussioner kring läroplanens kapitel 1 och 2.

Av intervjuer med rektorn, biträdande rektor, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att även om arbetet med utvecklingsområdena pågått under en kort tid följer i stort sett alla lärare den gemensamma lektionsstrukturen. Vidare framgår att rektorn utifrån analysen av olika resultat fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som finns på skolenheten, exempelvis att resurser riktats mot

vissa elevgrupper. Det framgår också att resursfördelningen följs upp kontinuerligt i syfte att stämma av om det finns behov av omfördelning av resurser.

Ledning och organisation

Rektorn skapar goda förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande. Av intervjuerna med rektorn, biträdande rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår att skolenheten från höstterminen 2023 har en ny organisation kring möten och funktioner som syftar till att ge lärarna möjlighet till samverkan och kollegialt lärande. När det gäller samverkan deltar lärarna varje vecka i en konferens där de varannan vecka har i ämneskonferens och varannan vecka i klasskonferens. Ämneskonferensen syftar till att skapa samsyn kring kursplaner och bedömning och betygssättning men är även avsedd att ge möjlighet till andra diskussioner och samplanering. Ämneskonferensen leds av arbetslagsledarna och genomförs tillsammans med en annan skolenhet som rektorn också ansvarar för. Vid ämneskonferensen har specialpedagogen ett särskilt uppdrag att delta i diskussionerna för att utveckla arbetet. Klasskonferensen syftar till att behandla sociala aspekter på grupp- och individnivå kopplat till undervisningen. På klasskonferensen deltar samtliga lärare, fritidshemspersonalen samt specialläraren. Vidare framgår av intervjuerna med rektorn, biträdande rektorn, representanterna för elevhälsan och lärarna att rektorn följer upp hur arbetet fortgår i de båda konferenserna genom kontinuerliga träffar med arbetslagsledarna. Vidare har lärarna ett gemensamt arbetsrum vilket också ger möjlighet till exempelvis samplanering.

Det kollegiala lärandet leds av förstelärarna och syftar till att höja lärarnas kompetens. I dagsläget behandlas skolenhetens tre utvecklingsområden och även det sker tillsammans med lärarna på den andra skolenheten som rektorn ansvarar för. Av intervjuerna med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att rektorn följer upp arbetet i det kollegiala lärandet genom kontinuerliga träffar med förstelärarna och i dagsläget är det arbetet med en gemensam lektionsstruktur och ordningsregler som följs upp.

Vidare framgår av intervjuerna med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna att nya lärare och obehöriga lärare får stöd på olika sätt. Exempelvis får nyutbildade lärare en mentor första läsåret samt att det finns allmänna stödinsatser såsom att de har mindre undervisningstid och stöd vid bedömning och betygssättning. Vidare har rektorn regelbundna avstämningar för att ta reda på vilka behov som föreligger, exempelvis finns ett par personer som studerar till lärare på skolenheten som på olika sätt har nedsatt tjänstgöringstid för sina studier.

Jämställdhetsarbetet

Vid skolan bedrivs till viss del ett jämställdhetsarbete i undervisningen, men rektorns ledning och uppföljning av jämställdhetsarbetet är begränsad. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn och lärarna framgår att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat utifrån kön samt att rektorn har initierat diskussioner kring jämställdhet på skolenhetens arbetsplatsträffar. Till exempel har lärarna under ledning av rektorn diskuterat hur jämställdhet kan integreras i undervisningen och som exempel har de diskuterat hur könsmönster kan kopplas till yrken. Det framgår dock att det varierar hur lärarna uppfattar att det skett eller inte. Vidare framgår av intervjun med rektorn och den biträdande rektorn att det utifrån diskussionerna framkommit att det finns en osäkerhet bland vissa lärare kring hur jämställdhetsuppdraget ska tolkas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och utifrån identifierade behov utveckla arbetet med jämställdhet på skolan.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte leder ett samlat främjande arbete på skolan för jämställdhet. Rektorn har visserligen initierat diskussioner om hur jämställdhetsuppdraget kan omsättas i undervisningen men att det trots det saknas en samsyn om tolkningen av uppdraget.

Av Lgr 22, avsnitt 2.1 framgår att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Vidare framgår i avsnitt 2.8 att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna fortsätter arbetet med att skapa samsyn kring tolkningen av jämställdhetsuppdraget. Vidare behöver rektorn att följa upp hur lärarna arbetar med jämställdhet i sin undervisning för att på så sätt skaffa sig en bredare bild av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i

undervisningen. Det kan också vara av vikt att rektorn följer upp att lärarna har de förutsättningar och kunskaper som behövs för att integrera jämställdhetsuppdraget i undervisningen.

Genom att kartlägga den egna verksamheten blir det möjligt att få syn på utvecklingsområden och styrkor som går att koppla till det systematiska kvalitetsarbetet och på så sätt utveckla undervisningens kvalitet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningens kvalitet på skolenheten varierar i förhållande till samtliga nedan beskrivna områden. Elevernas möjlighet till en likvärdig undervisning är begränsad då det både förekommer undervisning som innehåller utmaningar och anpassningar och stärker elevernas självförtroende och motivation men också undervisning som till viss del saknar detta och att det även varierar mellan ämnen och årskurser. Även när det gäller elevers möjlighet till delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen finns olikheter mellan ämnen och årskurser. Vidare förekommer undervisning med målfokus, struktur, variation och ett aktivt lärarstöd men även detta varierar mellan ämnen och årskurser.

Motivation och anpassning

Undervisningen innehåller till viss del utmaningar och anpassningar samt en del inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation. Av intervjuerna med lärarna och eleverna samt av lektionsobservationer framgår att undervisningen varierar beträffande dessa områden. Det finns exempel på undervisning där lärarna utmanar eleverna på olika sätt samt att eleverna får arbeta med nivåanpassade läromedel eller arbetsböcker med fördjupningsuppgifter samt att de kan ställa olika typer av frågor till eleverna beroende på var de befinner sig kunskapsmässigt men också undervisning där det förekommer i liten omfattning. Av lektionsobservationerna framgår

exempelvis att det finns lektioner där eleverna arbetar med likadana arbetsuppgifter även om eleverna har behov av uppgifter med olika svårighetsgrad. Av intervjun med rektorn och biträdande rektorn framgår att arbetet med att motivera och utmana eleverna utifrån deras förutsättningar varierar. Exempelvis varierar det i vilken utsträckning lärarna arbetar med att anpassa innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp så att alla elever utmanas utifrån sin kunskapsnivå. Vidare framgår att undervisningen kan innehålla delar där lärarna berömmar eleverna, lyfter fram elevernas framsteg samt motiverar elever att prova nivåer där de blir utmanade men att det även i detta avseende varierar i vilken grad det förekommer i undervisningen.

Elevers delaktighet i undervisningen

Undervisningen är utformad på ett sådant sätt att eleverna till viss del får vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjun med rektorn, biträdande rektorn, lärarna och eleverna framgår att eleverna i viss utsträckning får vara delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen. En del lärare låter eleverna vara delaktiga genom att exempelvis låta eleverna få välja redovisningsform, i vilken ordning områden ska behandlas eller om de ska arbeta enskilt eller i grupp. Vidare framgår av intervjuerna att vissa lärare utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna medan andra inte gör det. Exempelvis kan vissa lärare fråga vad eleverna tycker om en lektion eller ha en stående punkt på dagordningen vid klassrådet kring utvärdering av undervisningen. Elevers möjligheter att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen sker dock inte kontinuerligt och det finns inte något gemensamt arbete på skolenheten kring hur eleverna ska kunna delta i utvärdering av undervisningen. Gemensamt framhålls dock vikten av att elever får vara delaktiga i utvärdering av undervisningen och att eleverna får välja utvärderingsformer.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är i varierande grad målfokuserad och varierad och det förekommer att eleverna endast i begränsad utsträckning får ett aktivt lärarstöd. Av intervjuerna med rektorn, biträdande rektorn samt av lektionsobservationerna framgår att struktur, variation och målfokus i undervisningen varierar beroende på lärare, ämne och årskurs. Exempelvis förekommer lektioner som präglas av en tydlig struktur där läraren förklarar syfte och mål med lektionen, leder arbetsprocessen så att eleverna förstår vad de ska göra och kommer igång med sitt arbete och där det finns en variation av aktiviteter och arbetsmaterial. Det finns också lektioner där detta till viss del saknas. Av lektionsobservationerna och av intervjuerna med eleverna framgår exempelvis att det finns lektioner där syftet med lektionen är otydligt för eleverna, där eleverna använder samma material oavsett hur långt de kommit i sin

kunskapsutveckling och att det finns elever som kommer igång sent eller inte alls med sitt arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla ett ledarskap som ger alla elever ett aktivt lärarstöd.

Skolinspektionen bedömer att det varierar i vilken utsträckning lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Granskningen visar att det varierar i vilken utsträckning lärarna ger eleverna ledning, stimulans, struktur och anpassade arbetsuppgifter i undervisningen. Detta innebär att eleverna ges olika förutsättningar att bibehålla ett engagemang under lektionerna, och att deras vilja att anstränga sig främjas i olika grad.

Av 3 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygsriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att tillsammans definierar vad som kännetecknar ett ledarskap som stöder goda elevprestationer och utarbeta konkreta arbets- och förhållningssätt i ett sådant ledarskap. I det arbetet kan med fördel de goda exempel på klassrumsledarskap som redan finns på skolenheten användas, och det är viktigt att utgå från vad forskning och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefullt. Framgångsrikt ledarskap präglas exempelvis av noggrann planering så att så stor del av lektionen som möjligt ägnas åt undervisning, samt tydliga undervisningsmål som läraren förvissat sig om att eleverna både förstår och accepterar. Att läraren också framstår som en klar och tydlig ledare är betydelsefullt, vilket inte står i motsättning till att eleverna involveras när det gäller arbetssätt och innehåll i undervisningen.

I detta sammanhang är det också viktigt att betona att det inte finns någon motsättning mellan ett ledarskap som betonar struktur och tydliga ramar, och ett ledarskap som betonar relationell kompetens. Framgångsrika, effektiva lärare bedriver både en strukturerad undervisning med tydliga förväntningar på eleverna och arbetar för att bygga upp goda, respektfulla relationer med dem.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det på skolenheten pågår ett aktivt, samlat arbete med att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger och analyserar kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder utifrån identifierade behov. Eleverna är på olika sätt delaktiga i arbetet och personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till att skapa trygghet och studiero. När det gäller studiero är den emellertid ännu inte tillfredsställande.

Studiero

Vid skolenheten bedrivs ett arbete för att skapa studiero. Av samtliga intervjuer och av inkommen dokumentation framgår att det finns ett pågående utvecklingsarbete kring att skapa studiero på skolenheten och att rektorn även vidtagit andra åtgärder för att förbättra studieron. Otillräcklig studiero är ett utvecklingsområde som sedan tidigare identifierats genom uppföljning och analys av elevenkäter, lektionsobservationer och diskussioner i kollegiet. Ett arbete påbörjades vårterminen 2023 där personalen identifierade orsaker till problematik med arbetsro. De orsaker som framkom i arbetet var att det till stora delar saknades lektionsstruktur, stimulans och motivation i undervisningen men också att det saknades tydlighet kring skolenhetens ordningsregler. Under vårterminen initierades därför ett arbete kring nya ordningsregler och ett gemensamt arbete kring lektionsstruktur. Detta implementerades vid höstterminens start. Vidare har rektorn riktat insatser kopplat till ogynnsam arbetsro i vissa elevgrupper. Arbetet kring ordningsregler och lektionsstruktur är pågående och kommer kontinuerligt att följas upp av rektorn och förstelärarna. Även de riktade insatserna följs upp för att vid behov omfördela resurser. Av samtliga intervjuer samt av lektionsobservationerna framgår dock att studieron ännu inte är tillfredsställande. Exempelvis varierar studieron mellan ämnen och elevgrupper och det finns lektioner där eleverna lämnar undervisningen. I Skolinspektionens elevenkät för elever i årskurs 5 vårterminen 2021

och 2023 framgår att skolenheten tillhör de tio procent av skolorna i respektive enkät-omgång som hade lägst värden inom frågeområdet studiero. Av intervjun med rektorn framgår dock att det samlade pågående arbetet har givit viss effekt då de riktade insatserna och de nya ordningsreglerna haft positiv effekt på studieron.

Som beskrivits ovan arbetar skolan på flera sätt med att förbättra studieron på skolan, dels med elevernas delaktighet i ordningsreglerna men också med utformningen av undervisningen genom en tydligare och gemensam lektionsstruktur. I det sammanhanget vill Skolinspektionen också förtydliga att det utvecklingsområde som angetts i området Undervisning ovan om att utveckla lärarnas ledarskap i klassrummet så att alla elever ges ett aktivt lärarstöd också är ett led i att förbättra studieron på skolan.

Trygghet

Vid skolenheten bedrivs ett medvetet arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna och personalen har ett gemensamt förhållningssätt i trygghetsarbetet. Av samtliga intervjuer och av inkommen dokumentation framgår att elevernas upplevelse av trygghet följs upp genom elevenkäter, både kommunövergripande och egna, trygghetsvandringar för att identifiera otrygga platser samt att frågor kring trygghet tas upp på skolenhetens elevråd. Vidare framgår att det pågår ett aktivt trygghetsarbete på skolenheten då det vid tidigare uppföljning och analys framkommit att elever känner sig otrygga. Exempelvis har skolenheten infört ett rastvärdssystem där fler lärare rör sig både utomhus och inomhus, skolenhetens trivselledare anordnar aktiviteter på rasterna samt att nya ordningsregler har arbetats fram och implementerats vid höstterminens start. Vidare framgår av intervjun med rektorn och biträdande rektorn att arbetet med en tydlig lektionsstruktur haft en positiv inverkan på elevernas upplevelse av trygghet. Dessutom har skolenhetens Plan mot kränkande behandling uppdaterats och det har arbetats fram en förenklad elevversion i syfte att öka tryggheten på skolan. Vidare framgår av intervjuer med representanter för elevhälsan och av inkommen dokumentation att skolan föregående läsår haft ett stort antal kränkingsanmälningar. Vid en analys av dessa framkom exempelvis att kränkningarna kunde kopplas till vissa individer. Utifrån analysen har därför en ny rutin för utredning av kränkningar implementerats. Av samtliga intervjuer samt av inkommen dokumentation framgår sammantaget att vidtagna åtgärder haft positiv effekt. Eleverna känner sig tryggare och det har blivit lugnare både i klassrum, i korridorer, i matsalen och på rasterna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning samt för diskussioner med lärarna om orsaker till dessa. Vidare har rektorn skapat en mötesorganisation med plats för att utveckla bedömningsarbetet samt gjort en plan för utvecklingsarbetet. Arbetet med kvalitetssäkring av bedömningar och betygssättning har dock inte påbörjats.

Uppföljning och analys av bedömningar och betygssättning

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i bedömningar och betygssättning samt diskuterar dessa med lärarna. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att rektorn har identifierat skillnader i bedömningar och betyg mellan olika ämnen samt mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Exempelvis uppger rektorn att det fanns avvikelser mellan bedömningar i årskurs 5 och betygen i årskurs 6 samt avvikelser mellan nationella ämnesprov i årskurs 6 och betygen i årskurs 6. Därefter har rektorn fört diskussioner med lärarna för att identifiera orsaker till skillnaderna. Slutsatsen utifrån diskussionerna är att hög frånvaro bland lärarna och att få lärare varit involverade i bedömningen av elevers kunskaper påverkade avvikelserna.

Kvalitetssäkring av bedömning och betygssättning

Rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdig bedömning men det är ett nyligen påbörjat arbete. Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att bedömning och betygssättning är ett av skolenhetens identifierade utvecklingsområden och att det numera finns en mötesorganisation som gör det möjligt för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning, vilket tidigare beskrivits i avsnittet Rektors ledarskap. Vidare finns en planering för att påbörja arbetet där rektorn tillsammans med förstelärarna har gjort en terminsplanering för genomförande och kontinuerlig uppföljning och utvärdering. I arbetet ingår sambedömning och gemensam rättning av nationella ämnesprov tillsammans med den andra skolenheten som rektorn ansvarar för. Av intervjun med rektorn och biträdande rektorn framgår vidare att det också finns ett

behov av kompetensutveckling när det gäller bedömning och betygssättning då vissa lärare upplever att området är svårt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver tillse att bedömnings- och betygsfrågor diskuteras mellan lärare och att bedömningar kalibreras ur likvärdighetssynpunkt. Rektorn behöver säkerställa att bedömningar görs i förhållande till betygskriterierna, att olika metoder används för att göra likvärdiga bedömningar och att det är oberoende av person.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.

Av Lgr22, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg, framgår att läraren bland annat utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling samt vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:417, s. 18) med kommentarer om betyg och prövning, framgår bland annat att läraren bör utforma ändamålsenliga bedömningssituationer för att följa och främja elevernas kunskapsutveckling och säkerställa ett brett och varierat betygsunderlag inför betygssättningen. Vidare framgår att läraren bör utvärdera elevernas kunskaper i förhållande till ämnets syfte, centrala innehåll och betygskriterier samt utifrån den undervisning som har bedrivits. Läraren bör även tillsammans med andra lärare skapa en samsyn om hur betygsunderlag kan analyseras och värderas vid betygssättningen. Rektorn bör bland annat skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg, samt säkerställa att lärare vid behov får kompetensutveckling om betyg och betygssättning, och särskilt beakta behovet hos de lärare som inte är legitimerade.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna skapa rutiner för hur lärarnas arbete med att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning ska genomföras. Vidare bör rektorn planera för vilken styrning och ledning som behövs för arbetet samt hur en uppföljning av arbetet kommer att genomföras. Arbetet med

att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning kan med fördel genomföras tillsammans med andra skolenheter i närområdet.

På Skolinspektionens vägnar

 Anders Berggren

Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

 Ingela Åkerman Jansson

Föredragande
Signerat av: Ingela Åkerman Jansson

I handläggningen av ärendet har även Cecilia Johansson och Viktor Hagström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med bedömning och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11, 12 och 13 september 2023. Besöket genomfördes av Ingela Åkerman Jansson, Cecilia Johansson och Viktor Hagström.

Gillberga skola i Eskilstuna kommun är en grundskola med årskurserna 1-6. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolenheten 102 elever. Verksamheten leds av en rektor och som har en biträdande rektor till sin hjälp.